

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ «Придніпровська
державна академія будівництва та
архітектури»
протокол № 14
від «05» липня 2018 року

Слова

вченої

ради

ДВНЗ ПДАБА

Ректор ДВНЗ ПДАБА

В. І. Большаков

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЕКОЛОГІЯ»
СВО ПДАБА – 101 б-2018**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	10 – ЕКОЛОГІЯ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	101 – ЕКОЛОГІЯ
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ

Дніпро – 2018

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБЛЕНО робочою групою у складі:

Шматков Григорій Григорович доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища.

Яковишина Тетяна Федорівна кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища.

Тимошенко Олена Анатоліївна кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища.

Гільов Володимир Володимирович кандидат технічних наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища.

ПОГОДЖЕНО ТА УХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» від «05» липня 2018 р., протокол № 14

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ (ТЕЗАУРУС)

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньої програми.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Дескриптори Національної рамки кваліфікацій

- **автономність і відповідальність** – здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності;

- **знання** – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (факторологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

- **комунікація** – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

- **уміння** – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання задач і проблем. Уміння поділяються на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЕКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтуються на визначені навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЕКТС.

Кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання).

Кваліфікації за обсягом класифікуються на повні та часткові, за змістом - на освітні та професійні.

Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Кваліфікація вважається частковою в разі здобуття особою частини компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Кваліфікація освітня – це визнана закладом вищої освіти та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом вищої освіти та здобутих особою результатів навчання (комpetентностей).

Кваліфікація професійна – це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності (зокрема, закладом вищої освіти), іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Кваліфікаційна робота — це вид підсумкової атестації, що може передбачатись

на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікації даного рівня.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, яка визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

- **Інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентністні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

- **Загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

- **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Кредит Європейської кредитно-трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЕКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЕКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЕКТС.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЕКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Результати навчання (програмі) – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

I. Вступ

Освітньо-професійна програма використовується під час:

- акредитації освітньо-професійної програми;
- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
- формування робочих програм навчальних дисциплін, практик, індивідуальних завдань;
- формування індивідуальних навчальних планів студентів;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- атестації здобувачів вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху;
- зовнішнього контролю якості підготовки фахівців.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в академії;
- науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальністю 101 «Екологія»;
- екзаменаційна комісія зі спеціальності 101 «Екологія»;
- приймальна комісія академії.

Освітньо-професійна програма поширюється на кафедри академії, які беруть участь у підготовці фахівців ступеня бакалавр за спеціальністю 101 «Екологія».

Позначення, що використовуються в освітньо-професійній програмі

НРК – Національна рамка кваліфікацій;

ЗК – загальні компетентності;

ФК – фахові компетенції;

ЗР – загальні результати навчання;

ПК – професійні компетентності за спеціальністю;

ПР – професійні результати навчання;

ЗД – дисципліни загального циклу підготовки;

ВД – варіативні дисципліни;

КП – курсовий проект;

КР – курсова робота.

ІІ. Загальна інформація

Офіційна назва освітньої програми	Екологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	10 «Природничі науки»
Спеціальність	101 «Екологія»
Наявність акредитації	Первинна у 2020 році
Освітня кваліфікація	Бакалавр з екології
Кваліфікація в дипломі	2211.2 експерт з екології
Тип диплому	Одиничний
Термін навчання	3 роки 10 місяців
Обсяг кредитів ЄКТС	240 кредитів ЄКТС
Цикл/рівень	QF for EHEA – перший цикл, EQF for LLL – 6 рівень; НРК України – 7 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мета програми	
<p>Підготовка фахівців-екологів, які володіють комплексом знань, умінь та навичок у галузі екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування та здатні розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі екології. Забезпечити набуття студентами компетентностей, необхідних для продовження освіти та професійної діяльності.</p>	

ІІІ. Характеристика освітньо-професійної програми

Опис предметної області	Об'єкт: структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування.
	Ціль навчання: формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання. Теоретичний зміст предметної області. Поняття, концепції, принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку. Застосування концепцій, теорій та наукових методів природничих наук для розв'язання спеціалізованих задач та вирішення практичних екологічних проблем, які характеризуються комплексністю, невизначеністю умов.

	<p>методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень; навичками науково-виробничої, проектної, організаційної та управлінської діяльності; здатністю до педагогічної та просвітницької діяльності в сфері екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження. Академічні права випускників. Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.</p>
Фокус програми	Загальна програма: «Екологія». Акцент робиться на здобутті навичок та знань з екології, охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування, що передбачає визначену зайнятість та можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання: магістерські професійні та наукові програми.
Орієнтація програми	Програма освітньо-професійна; структура програми передбачає динамічне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до вирішення сучасних екологічних проблем на локальному, регіональному та національному рівнях. Дисципліни та модулі програми засновані на теоретичних знаннях, які тісно пов'язані з практичними навичками. Програма дозволяє студентам набути необхідних навичок в галузі охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування.
Працевлаштування випускників (крім ступеня доктора філософії)	<p>Діяльність у сфері екології та охорони навколишнього середовища.</p> <p>Адміністративна та управлінська діяльність в закладах державних, територіально-адміністративних систем та секторі екології.</p> <p>Посади згідно з класифікатором професій ДК003:2010</p> <p>Бакалавр екології (спеціалізація «Екологія») здатний виконувати професійну роботу за Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (Класифікатор професій із змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 листопада 2017 року № 1744):</p> <p>1238 Керівники проектів та програм;</p> <p>1494 Менеджери (управителі) екологічних систем;</p> <p>2211.2 Експерт з екології;</p> <p>2411.2 Екологічний аудитор;</p> <p>2419.3 Консультант (в апараті органів державної влади, виконкому);</p> <p>2442.2 Фахівець з управління природокористуванням;</p> <p>3211 Лаборант в галузі біологічних досліджень;</p> <p>3212 Молодший фахівець в агрономії, лісовому, водному господарствах та природно-заповідній справі;</p>

	<p>3439 Організатор природокористування.</p> <p>Місця працевлаштування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виробничі підприємства усіх галузей промисловості, посада спеціаліст-еколог та ін.; - органи державної влади та місцевого самоврядування, посада еколог, спеціаліст та ін.; - консультивативно-сервісні організації, що надають послуги екологічного спрямування (зокрема, проведення екологічних аудитів та оцінок впливу на довкілля; вимірювання якості води, ґрунтів та повітря, радіоактивності; аналіз стану навколошнього середовища та ін.), посади – спеціаліст, експерт та ін.; - науково-дослідні установи (зокрема, установи Національної академії наук та галузевих академій наук України), посади – лаборант, інженер та ін.; - міжнародні організації та проекти, посади – менеджер проектів, консультант та ін.; - державні природоохоронні установи, (установи природно-заповідного фонду, зоопарки, ботанічні сади та ін.), посади – спеціаліст, інженер та ін.; - громадські організації, посади – менеджер програм і проектів, консультант та ін.
Особливості програми	Поглиблена підготовка за блоком варіативних навчальних дисциплін

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>

	<p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 8. Здатність читати і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (реальність).</p> <p>ЗК 13. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 14. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК 15. Здатність розробляти та управлювати проектами.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) комpetентності	<p>ФК 1. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування;</p> <p>ФК 2. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук;</p> <p>ФК 3. Здатність до розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук;</p> <p>ФК 4. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства;</p> <p>ФК 5. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничу діяльністю;</p> <p>ФК 6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління; з</p> <p>ФК 7. Здатність проводити моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища;</p> <p>ФК 8. Здатність обґрутувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі;</p> <p>ФК 9. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання;</p> <p>ФК 10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень;</p> <p>ФК 11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування;</p> <p>ФК 12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем;</p> <p>ФК 13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p>

V. Програмні результати навчання

Результати навчання	<p>ЗН 1. Здатність продемонструвати знання і розуміння наукових і математичних принципів, що лежать в основі екології та охорони навколишнього середовища.</p> <p>ЗН 2. Основні методи теорії, нормативна, технічна та довідкова література в галузі екології.</p> <p>ЗН 3. Методи обробки результатів досліджень.</p> <p>ЗН 4. Сучасні світові та вітчизняні тенденції в галузі екології.</p> <p>ЗН 5. Застосовувати знання в галузі екології та охорони навколишнього середовища для самостійного розв'язання різних задач, а також задач спеціального та загальноекологічного профілів.</p> <p>ЗН 6. Історію та зміст найважливіших моральних та естетичних вчень.</p> <p>ЗН 7. Основні етичні поняття, значення етики для формування особистості.</p> <p>ЗН 8. Значення естетики для формування особистості та її творчості.</p> <p>ЗН 9. Логічні правила аргументації, докази та спростування.</p> <p>ЗН 10. Розуміння впливу технічних досягнень в суспільному житті.</p> <p>ЗН 11. Здобуття адекватних знань та розумінь, що відносяться до спеціальності екологія.</p> <p>ЗН 12. Теорію і методологію оптимального проектування на рівні побудови математичної моделі задач з охорони навколишнього середовища.</p> <p>ЗН 13. Теорію і методологію формування розрахункових схем польових дослідів.</p> <p>ЗН 14. Нормативну, технічну та довідкову літературу в галузі екології.</p> <p>ЗН 15. Принципи організації робіт з оцінки впливу на довкілля.</p> <p>УМ 1. Застосовувати математичні знання для статистичної обробки даних спостережень за станом довкілля та моделювання явищ і процесів, що відбуваються в ньому;</p> <p>УМ 2. Вміти використовувати знання і практичні навички в галузі екологічного права та застосування еколого-правових норм;</p> <p>УМ 3. Вміти використовувати знання й практичні навички з хімії і біогеохімії для дослідження стану довкілля і можливих перетворень забруднюючих речовин в природному середовищі;</p> <p>УМ 4. Застосовувати знання наук про Землю (метеорології і кліматології, гідрології, ґрунтознавства, геології з основами геоморфології) для дослідження явищ та процесів, що відбуваються в природному середовищі;</p> <p>УМ 5. Застосовувати знання загальної екології для дослідження стану об'єктів навколишнього природного середовища, оцінки механізмів впливу забруднень довкілля на живі</p>
----------------------------	---

	<p>організми;</p> <p>УМ 6. Вміти використовувати знання теоретичних основ інформатики й практичного використання комп'ютерних технологій;</p> <p>УМ 7. Вміти використовувати знання фізики для проведення екологічних досліджень.</p> <p>УМ 8. На практиці використовувати знання про біорізноманіття на всіх рівнях організації живого для оцінки стійкості екосистем;</p> <p>УМ 9. Навички моделювання процесів в навколошньому природному середовищі;</p> <p>УМ 10. Застосовувати знання і практичні навички з ландшафтознавства для проведення ландшафтно-екологічних досліджень; – використовувати знання щодо факторів і умов проживання людини в екологічно безпечному середовищі для збереження її генофонду;</p> <p>УМ 11. Аналізувати та запобігати причинам виникнення екологічної небезпеки для обґрунтування управлінських рішень;</p> <p>УМ 12. Застосовувати знання заповідної справи та особливостей формування екомережі для збереження біорізноманіття;</p> <p>УМ 13. На практиці застосовувати знання з урбоекології для забезпечення збалансованого функціонування урбанізованих територій.</p> <p>УМ 14. Системно мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.</p> <p>УМ 15. Оволодівати науковим підходом до своїх професійних знань.</p> <p>УМ 16. Уміти самостійно шукати, аналізувати та відбирати необхідну інформацію.</p> <p>УМ 17. Володіти мовою, засобами її вираження для взаємодії з оточенням та окремими людьми.</p> <p>УМ 18. Розвивати навички роботи в групі.</p> <p>УМ 19. Уміти презентувати себе, укладати документи, вести дискусію.</p> <p>УМ 20. Генерувати нові ідеї (креативність) та ефективно структурувати їх у професійному середовищі.</p> <p>УМ 21. Критично оцінювати отримані результати діяльності та аргументовано захищати прийняті рішення.</p> <p>УМ 22. Аналізувати отримані результати досліджень в контексті існуючих теорій, робити відповідні висновки.</p> <p>УМ 23. Складати математичну модель задачі, обирати цільову функцію та обмеження на параметри моделі.</p> <p>КОМ 1. Уміння спілкуватись, включаючи усну та письмову комунікацію українською та іноземною мовами (англійською, німецькою, французькою).</p> <p>КОМ 2. Здатність використання різноманітних методів, зокрема сучасних інформаційних технологій, для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях.</p> <p>AiB 1. Здатність адаптуватись до нових ситуацій та приймати</p>
--	--

	<p>відповідні рішення.</p> <p>AiB 2. Здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.</p> <p>AiB 3. Здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.</p> <p>AiB 4. Здатність демонструвати розуміння основних екологічних засад, охорони праці та безпеки життєдіяльності.</p>
--	---

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p> <p>Вимоги до кваліфікаційного екзамену</p>	<p>Атестація за спеціальністю здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену.</p> <p>Кваліфікаційний екзамен передбачає виконання комплексу атестаційних завдань і є адекватною формою кваліфікаційних випробувань щодо об'єктивного визначення рівня якості освітньої та професійної підготовки випускників. Засобами оцінювання рівня професійних знань, умінь та навичок бакалавра, ступеня сформованості професійних компетенцій є: теоретичні (питання, тести відкритого та/або закритого типу) та практичні ситуаційні комплексні та/або розрахунково-аналітичні завдання.</p> <p>Складання кваліфікаційного екзамену здійснюється відкрито і гласно екзаменаційною комісією.</p> <p>Інформаційною базою формування засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки є змістові модулі програм навчальних дисциплін, що формують систему компетенцій бакалавра і виносяться на атестацію забезпечує оцінювання результатів навчання та рівня сформованості спеціальних компетентностей.</p>
---	--

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

<p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти</p>	<p>Принципи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідність європейським і національним стандартам якості вищої освіти; - автономія закладу вищої освіти, який відповідає за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; - системний підхід, який передбачає управління якістю на всіх рівнях освітнього процесу; - здійснення моніторингу якості освіти; - залучення студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості; - відкритість інформації на всіх етапах забезпечення якості. <p>Процедури:</p>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - уdosконалення планування освітньої діяльності; - затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм; - підвищення якості підготовки контингенту здобувачів вищої освіти; - посилення кадрового потенціалу академії; - забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти; - розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом; - забезпечення публічності інформації про діяльність академії; - створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного plagiatu в наукових працях викладачів та здобувачів вищої освіти.
Моніторинг та періодичний перегляд програм	Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітніх програм мають на меті гарантувати відповідний рівень надання освітніх послуг, а також створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти. Це передбачає оцінювання: змісту програми, гарантуючи відповідність програми сучасним вимогам; потреб суспільства, що змінюються; навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і результатів завершення освітньої програми; ефективності процедур оцінювання студентів; очікувань, потреб і задоволеності здобувачів вищої освіти змістом та процесом навчання; навчального середовища відповідності меті і змісту програми; якості сервісних послуг для здобувачів вищої освіти. Програми регулярно переглядають і оновлюють після завершення повного циклу підготовки до початку нового навчального року.
Оцінювання здобувачів вищої освіти	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється під час проведення контрольних заходів. Контрольні заходи передбачають поточний і семестровий контроль.</p> <p>Завданням поточного контролю є перевірка розуміння і засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, публічно чи письмово представляти певний матеріал тощо. Формами поточного контролю є: виконання індивідуальних завдань; виконання тестових завдань; виконання контрольних робіт, які виконуються в аудиторії або під час самостійної роботи; написання і захист рефератів; захист лабораторних робіт.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на відповідному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль (екзамен, диференційований залік або залік з конкретної навчальної дисципліни) та атестацію студента.</p> <p>Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.</p> <p>Для здійснення поточного контролю успішності студентів ректоратом щосеместрово проводяться ректорські контрольні роботи. Для здійснення контролю залишкових знань щосеместрово проводяться ККР.</p>

	<p>Навчальні дисципліни, з яких заплановано проведення ККР та РКР, та терміни проведення контрольних заходів визначаються робочим навчальним планом.</p> <p>Оцінювання результатів навчання студентів Академії проводиться методами, що відповідають специфіці конкретної навчальної дисципліни.</p> <p>Контроль успішності студента здійснюється за допомогою 100-балльної системи оцінювання з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.</p>
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	Система підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників розробляється у відповідності до діючої нормативної бази та будується на наступних принципах: обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності; обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.
Наявність не обхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Наявне кадрове, матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення зі спеціальності відповідає вимогам діючих Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти та забезпечує реалізацію державних вимог до фахівця з вищою освітою.
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	З метою управління освітніми процесами розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дано система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної компанії, планування та організація навчального процесу; доступ до навчальних ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості. Для управління якістю освітньої діяльності в академії створена інформаційна система АСУ-ЗВО «СИГМА».
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації розміщена на сайті ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» pgasa.dp.ua у відкритому доступі.
Дотримання академічної доброчесності працівниками академії та здобувачами вищої освіти	Дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до Кодексу доброчесності ДВНЗ ПДАБА. Система забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу базується на таких принципах: дотримання загальноприйнятих принципів моралі; демонстрація поваги до Конституції і законів України і дотримання їхніх норм; повага до всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхнього світогляду, соціального стану, релігійної та національної приналежності; дотримання норм законодавства про авторське право;

	посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; самостійне виконання індивідуальних завдань.
Система запобігання та виявлення виявлення академічного плагіату	Здійснюється перевірка на плагіат. http://www.plagtracker.com/ http://www.scanmyessay.com/ http://plagiarismdetector.net/ http://www.duplichecker.com/ http://www.hfhrrater.com/ http://plagiarisma.net/

VIII. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

8.1. Перелік компонент

№ з/п	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Код компетенції
1. Дисципліни циклу загальної підготовки				
1.1. Нормативні навчальні дисципліни				
3Н.01	Обчислювальна техніка з основами програмування	3	зalік	IHT,3K, ФК
3Н.02	Історія та культура України	3	екзамен	IHT,3K, ФК
3Н.03	Фізика	4	екзамен	IHT,3K, ФК
3Н.04	Вища математика	8,5	екзамен залік	IHT,3K, ФК
3Н.05	Інформатика та системологія	4	екзамен	IHT,3K, ФК
3Н.06	Хімія з основами біогеохімії	5	екзамен	IHT,3K, ФК
3Н.07	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4	екзамен залік	IHT,3K, ФК
3Н.08	Філософія	3	екзамен	IHT,3K, ФК
3Н.09	Аналітична хімія та санітарно-хімічний аналіз	4,5	екзамен	IHT,3K, ФК
3Н.10	Основи охорони праці та цивільного захисту	4	екзамен	IHT,3K, ФК
1.2. Варіативні навчальні дисципліни				
3В.1	Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська, німецька, французька)	8	екзамен залік	IHT,3K, ФК
3В.2	Гуманітарний блок: Економічна теорія, Правознавство	3	зalік	IHT,3K, ФК
3В.3	Гуманітарний блок: Політологія, Соціологія, Педагогіка, Психологія,	3	зalік	IHT,3K, ФК

Релігієзнавство				
2. Дисципліни циклу професійної підготовки				
2.1. Нормативні навчальні дисципліни				
ПН.01	Вступ до фаху	3	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.02	Геологія з основами геоморфології	3,5	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.03	Топографія з основами картографії	3,5	зalік	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.04	Біологія	5	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.05	Гідрологія	3	зalік	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.06	Метеорологія і кліматологія	4,5	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.07	Загальна екологія та неоекологія	4,5	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.08	Фітомеліорація	4,5	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.09	Грунтознавство	5	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.10	Екотрофологія	3	зalік	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.11	Екологія людини	3	зalік	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.12	Економіка природокористування	3,5	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.13	Екологічна експертиза	3	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.14	Радіоекологія і радіобіологія	3,5	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.15	Фізика та хімія навколошнього середовища	4	зalік	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.16	Природоохоронне законодавство та екологічне право	3	зalік	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.17	Організація управління в природоохоронній діяльності	3,5	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.18	Екологічний інжиніринг в будівництві	3	зalік	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.19	Ландшафтна екологія	3	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.20	Містобудування, районне планування та екологія	3,5	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.21	Моніторинг довкілля	6	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.22	Утилізація та рекуперація відходів	3	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.23	Біоценози урбанізованих територій	3	екзамен	ІНТ,ЗК, ФК
ПН.24	Основи екологічної	3	зalік	ІНТ,ЗК,

	токсикології			ФК
ПН.25	Якість та безпека життєдіяльності населення в міському середовищі	7,5	екзамен залік	IHT,ЗК, ФК
ПН.26	Екологічна безпека	3	екзамен	IHT,ЗК, ФК
ПН.27	Водопостачання, водовідведення та підвищення якості води	3	залік	IHT,ЗК, ФК
ПН.28	Урбоекологія	3	екзамен	IHT,ЗК, ФК
ПН.29	Нормування антропогенного навантаження на природне середовище	4,5	екзамен	IHT,ЗК, ФК
ПН.30	САПР та комп'ютерні технології	3	залік	IHT,ЗК, ФК
ПН.31	Моделювання та прогнозування стану довкілля	4	екзамен	IHT,ЗК, ФК
ПН.32	Заповідна справа	3,5	екзамен	IHT,ЗК, ФК

2.2. Варіативні навчальні дисципліни Блок № 1

ПВ.1.01	Біоекологічні аспекти геологічного середовища	3,5	залік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.1.02	Фізична і колоїдна хімія	4	екзамен	IHT,ЗК, ФК
ПВ.1.03	Інженерна та комп'ютерна графіка	3	залік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.1.04	Архітектурне проектування та екологія	3	залік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.1.05	Виробництво будівельних матеріалів, виробів і конструкцій	4	залік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.1.06	Ландшафтна архітектура	4	екзамен	IHT,ЗК, ФК
ПВ.1.07	Рекультивація земель	3	залік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.1.08	Екологічні аспекти реконструкцій, підготовки та благоустрою міського середовища	4	екзамен	IHT,ЗК, ФК
ПВ.1.09	Оцінка впливу на навколишнє середовище	3,5	залік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.1.10	Системи опалення та якість атмосферного повітря	3,5	залік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.1.11.	Містобудівна акустика	4,5	екзамен	IHT,ЗК, ФК

Варіативні навчальні дисципліни Блок № 2

ПВ.2.01	Екологічні аспекти лісового середовища	3,5	залік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.2.02	Органічна хімія	4	екзамен	IHT,ЗК, ФК

ПВ.2.03	Тепломасопередача	3	зalік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.2.04	Планування міст	3	зalік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.2.05	Використання промислових відходів при виробництві будівельних матеріалів, виробів і конструкцій	4	зalік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.2.06	Міські інженерні мережи	4	екзамен	IHT,ЗК, ФК
ПВ.2.07	Рекультивація земель	3	зalік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.2.08	Параметричне забруднення	4	екзамен	IHT,ЗК, ФК
ПВ.2.09	Екологічне інспектування	3,5	зalік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.2.10	Очищення газових викидів	3,5	зalік	IHT,ЗК, ФК
ПВ.2.11.	Інформаційні технології в екології	4,5	екзамен	IHT,ЗК, ФК
ІНШІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ				
Пр.1	Ознайомча	6	зalік	ФК
Пр.2	Навчально-професійна	6	зalік	ФК
Пр.3	Виробнича	6	зalік	ФК
Пр.4	Виробнича	2	зalік	ФК
МДР	Кваліфікаційний екзамен	4	екзамен	ЗК, ФК

8.2. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою компетентностей дескрипторам НРК зі спеціальністі 101 «Екологія»

Класифікація компетентностей за НРК	Знання ЗН1-ЗН15	Уміння УМ1-УМ23	Комуникація КОМ1-КОМ2	Автономія та відповідальність АІВ1-АІВ4
Загальні компетентності				
ЗК 1	ЗН4, ЗН6-ЗН8	УМ2, УМ6-УМ8, УМ14-УМ18	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 2	ЗН4, ЗН6-ЗН8, ЗН15	УМ2, УМ4-УМ8, УМ14-УМ18	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 3	ЗН1-ЗН5, ЗН11-ЗН15	УМ1, УМ4-УМ5, УМ7-УМ10, УМ13, УМ 20-УМ23	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 4	ЗН1-ЗН8, ЗН11- ЗН15	УМ1, УМ4-УМ5, УМ10-УМ20	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 5	ЗН10, ЗН11, ЗН14	УМ17-УМ19	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 6	ЗН1, ЗН3.	УМ1, УМ6-УМ9, УМ16, УМ23	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 7	ЗН1, ЗН3, ЗН5, ЗН13, ЗН15	УМ1-УМ2, УМ7, УМ9-УМ13, УМ20, УМ22, УМ23	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 8	ЗН1, ЗН2, ЗН4, ЗН5, ЗН10, ЗН11	УМ1-УМ15, УМ20-УМ22	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 9	ЗН2, ЗН3, ЗН4, ЗН11, ЗН14, ЗН15	УМ6, УМ16, УМ21, УМ22	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 10	ЗН1, ЗН6, ЗН9, ЗН10, ЗН14	УМ15, УМ20-УМ22	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 11	ЗН1, ЗН6, ЗН9, ЗН10, ЗН14	УМ15, УМ20-УМ22	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 12	ЗН10-ЗН11	УМ2-УМ23	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 13	ЗН1-ЗН15	УМ1-УМ23	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 14	ЗН7-ЗН14	УМ1-УМ19	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ЗК 15	ЗН1-ЗН15	УМ1-УМ23	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
Спеціальні (фахові) компетентності				
ФК 1	ЗН1-ЗН15.	УМ1-УМ23	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4
ФК 2	ЗН1-ЗН7, ЗН10,	УМ1-УМ23	КОМ1-КОМ2	АІВ1-АІВ4

ФК 3	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 4	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 5	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 6	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 7	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 8	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 9	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 10	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 11	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 12	3H1-3H18.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 13	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 14	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 15	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 16	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 17	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4
ФК 18	3H1-3H15.	УМ1-УМ23	KOM1-KOM2	AIB1-AIB4

8.3. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою результатів навчання та компетентностей зі спеціальності 101 «Екологія»

8.4. Матриця відповідності програмних компонентів компетентностей компонентам освітньо-професійної програми бакалаврів зі спеціальності 101 «Екологія»

ΦΚ 10	+	+	+	+
ΦΚ 11		+	+	
ΦΚ 12				
ΦΚ 13				

ФК 8	+	+			+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +
ФК 9	+	+			+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +
ФК 10	+	+			+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +
ФК 11	+	+			+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +
ФК 12	+	+	+	+	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +
ФК 13	+	+	+	+	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +	+ +

8.5. Матриця відповідності програмних компонентів освітньо-професійної програми бакалаврів зі спеціальністю 101 «Екологія»

Компоненти освітньо-професійної програми		Kompetenci	Tlavorparametri
ЗН 1	+		
ЗН 2			
ЗН 3	+	+	+
ЗН 4			
ЗН 5			
ЗН 6		+	+
ЗН 7	+	+	+
ЗН 8	+	+	+
ЗН 9	+	+	+
ЗН 10	+	+	+
ЗН 11			
ЗН 12	+		
ЗН 13			
ЗН 14			
ЗН 15			
УМ 1	+	+	+
УМ 2	+	+	+
УМ 3	+	+	+
УМ 4	+	+	+
УМ 5	+	+	+
ІІІ.32			
ІІІ.31			
ІІІ.30			
ІІІ.29			
ІІІ.28			
ІІІ.27			
ІІІ.26			
ІІІ.25			
ІІІ.24			
ІІІ.23			
ІІІ.22			
ІІІ.21			
ІІІ.20			
ІІІ.19			
ІІІ.18			
ІІІ.17			
ІІІ.16			
ІІІ.15			
ІІІ.14			
ІІІ.13			
ІІІ.12			
ІІІ.11			
ІІІ.10			
ІІІ.09			
ІІІ.08			
ІІІ.07			
ІІІ.06			
ІІІ.05			
ІІІ.04			
ІІІ.03			
ІІІ.02			
ІІІ.01			
3Б.3			
3Б.2			
3Б.1			
3Н.10			
3Н.09			
3Н.08			
3Н.07			
3Н.06			
3Н.05			
3Н.04			
3Н.03			
3Н.02			
3Н.01			

YM6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM14	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM16	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM17	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM18	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM19	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM20	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM21	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM22	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
YM23	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
KOM1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
KOM2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
AiB 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
AiB 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
AiB 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
AiB 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Компоненти освітньо-професійної програми	
MB.1.01	Kompetenzorientierte Komponenten der Pflichtklausuren
MB.1.02	MB.1.03
MB.1.04	MB.1.05
MB.1.05	MB.1.06
MB.1.06	MB.1.07
MB.1.07	MB.1.08
MB.1.08	MB.1.09
MB.1.09	MB.1.10
MB.1.10	MB.1.11
MB.1.11	MB.2.01
MB.2.01	MB.2.02
MB.2.02	MB.2.03
MB.2.03	MB.2.04
MB.2.04	MB.2.05
MB.2.05	MB.2.06
MB.2.06	MB.2.07
MB.2.07	MB.2.08
MB.2.08	MB.2.09
MB.2.09	MB.2.10
MB.2.10	MB.2.11

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ:

A. Офіційні документи:

1. ESG - http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
2. ISCED (МСКО) 2011
<http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
3. ISCED-F (МСКО-Г) 2013
<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
4. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Закон «Про освіту» - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 № 1648 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 № 600.
7. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. – К. : Видавництво «Соцінформ», 2010.
8. Національна рамка кваліфікацій
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
9. Перелік галузей знань і спеціальностей
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
10. Лист МОН України від 28.04.2017 № 1/9-239 .

B. Корисні посилання:

11. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів
<http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
12. Національний глосарій 2014
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
13. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.
14. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
15. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblenna_osv_program_2014_tempus-office.pdf.

Керівник проектної групи

доктор біологічних наук наук, професор
Шматков Григорій Григорович

Проектна група:

(гарант освітньо-наукової програми):

кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Яковишина Тетяна Федорівна

кандидат технічних наук, доцент
Тимошенко Олена Анатоліївна

кандидат технічних наук, доцент
Гільов Володимир Володимирович